

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 24CoP/43/2023
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8722202569
Dátum vydania rozhodnutia: 13. 07. 2023
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Eliška Wagshalová
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2023:8722202569.2

Uznesenie

Krajský súd v Prešove v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Elišky Wagshalovej a členov senátu JUDr. Antónie Kandravej a Mgr. Miloša Koleka, vo veci navrhovateľky: S. O. T., nar. XX.X.XXXX, bytom Y., L. XXX/XX, práv. zast. Advokátska kancelária JUDr. Karol Pudlák, s.r.o. so sídlom Poprad, Štefánikova 98/70, proti odporcovi: B. T., nar. XX.XX.XXXX, bytom J. XX/XX, XXXX D. (H I. republika, v konaní o rozvod manželstva a úpravu rodičovských práv a povinností k mal. deťom - T. T., nar. X.XX.XXXX a K. T., nar. XX.X.XXXX, o nariadenie neodkladného opatrenia, o odvolaní matky proti uzneseniu Okresného súdu Poprad č .k. 10P/141/2022-207 zo dňa 31.01.2023, takto

rozhodol:

- I. Potvrďuje uznesenie.
- II. Žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov odvolacieho konania.

odôvodnenie:

1. Matka sa podaným návrhom domáhala rozvodu manželstva a úpravy rodičovských práv a povinností k mal. deťom medzi účastníkmi konania a zároveň neodkladným opatrením zveriť mal. deti do jej osobnej starostlivosti a zaviazat' otca výživným na mal. T. a na mal. K. v sume 250,- eur mesačne na každé dieťa.

2. Okresný súd Poprad ako súd prvej inštancie napadnutým uznesením rozhodol, tak, že:

„I. Vyhlasuje, že nemá právomoc konať a konanie zastavuje.

II. Žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania.

III. N a r i a ě u j e vrátiť navrhovateľke zaplatený súdny poplatok za návrh v sume 33,- eur po právoplatnosti tohto uznesenia a na vrátenie sumy 33,- eur navrhovateľke upravuje prevádzkovateľa platobného systému E-KOLOK: Slovenská pošta, a. s., IČO: 36 631 124 so sídlom Partizánska 9, 975 99 Banská Bystrica.“.

3. Proti tomuto uzneseniu podala v zákonom stanovenej lehote odvolanie matka maloletých namietajúc nesprávne skutkové zistenia a nesprávne právne posúdenie veci. Má za to, že obe mal. deti boli na územie Slovenskej republiky privezené so súhlasom oboch rodičov, na Slovensko matku aj s mal. deťmi priviezol napokon samotný otec mal. detí, ktorý po dobu 2 týždňov s nimi na Slovensku aj zotrval. Otec maloletých sa následne vrátil do D. s tým, že s matkou sa dohodli, že ona aj s mal. deťmi ostane na Slovensku ešte približne 2 mesiace, no otec maloletých si následne súhlas s privezením detí na územie SR rozmyslel. Má za to, že následná zmena súhlasu nemôže spôsobiť zmenu faktu, že deti na územie SR boli dovezené a zotrvávali tu so súhlasom oboch rodičov, a teda sa tu vytvára priestor pre vytvorenie obvyklého pobytu mal. detí na území SR. S ohľadom na uvedené teda nie je podľa matky maloletých možné hovoriť o únose mal. detí, či ich neoprávnenom zadržovaní. Otec maloletých vykonáva pravidelne voči svojim deťom vyživovaciu povinnosť vo výške 300,- eur mesačne a má s

nimi pravidelný kontakt. Spornou otázkou teda nie je príchod mal. detí na Slovensko, ale ich pobyt do budúcnosti, keďže v tejto otázke je medzi rodičmi maloletých rozkol. Tento rozpor vznikol na území SR, matka aj mal. detí sú občanmi SR, a preto je podľa matky maloletých slovenský súd v zmysle ust. § 35 Zákona o rodine oprávnený rozhodovať o spornej otázke. Mal. deti si na Slovensku vybudovali sociálne kontakty, jediný jazyk, ktorým sa vedia dorozumievať, je slovenský, a preto má za to, že ich miestom obvyklého pobytu je SR. Konanie ohľadom rodičovských práv a povinností mal. deťom je samostatným konaním, a preto jeho začatie nemožno podľa matky mal. detí odvodzovať od začatia konania o rozvode. S ohľadom na uvedené súd prvej inštancie nesprávne posúdil otázku právomoci, pretože hoci Rakúsky súd má právomoc rozhodnúť o rozvode medzi manželmi, nemá už právomoc konať vo veci rodičovských práv a povinností, keďže táto prísluší slovenskému súdu. Zastavenie konania bolo teda dôvodné len časti o rozvode manželstva a vo zvyšku je potrebné v konaní riadne pokračovať. Navrhla napadnuté uznesenie zmeniť v súlade s jej odvolacím návrhom.

4. K odvolaniu matky sa vyjadril kolízny opatrovník maloletých. Uviedol, že od 04.03.2023 sa nachádzajú mal. deti na území Rakúska a obaja rodičia sa striedajú v zabezpečovaní starostlivosti o mal. deti na území Rakúska. Rozhodnutie ponechal na úvahe súdu.

5. K odvolaniu matky sa vyjadril otec maloletých. Uviedol, že nikdy nesúhlasil s pobytom mal. detí na Slovensku, súhlasil len s ich návštevou Slovenska. Má za to, že slovenské súdy nemajú právomoc rozhodovať o rodičovských právach a povinnostiach k mal. deťom. Navrhoval napadnuté uznesenie potvrdiť.

6. K vyjadreniu otca zaslala repliku matka maloletých. Poukázala na návrh Generálneho advokáta SD EÚ vo veci C-393/18 PPU, v zmysle ktorého je potrebné u mal. dieťaťa posudzovať „stredobod dieťaťa“. Uviedla, že otec maloletých obmedzoval jej práva, zamedzil jej kontakt s ostatnými ľuďmi, izoloval ju, obmedzoval jej prístup k finančným prostriedkom, takýmto konaním otec maloletých zabezpečil, že matka, aj keď dlhodobo odmietala žiť v Rakúsku, o čom otca maloletých informovala, nebola fakticky schopná sa osamostatniť.

7. K replike matky zaslal dupliku otec maloletých. Zotrval na svojich vyjadreniach, najmä na tom, že mal. deti mali a aj majú na území Rakúska obvyklý pobyt, že neudelil súhlas - ani konkludentný na premiestnenie mal. detí na Slovensko

8. Krajský súd v Prešove (ďalej aj ako „odvolací súd“) príslušný na rozhodnutie o odvolaní v zmysle ust. § 34 zákona č. 160/2015 Z.z. Civilný sporový poriadok (ďalej len „CSP“), v spojení s ust. § 2 ods. 1 zákona č. 161/2015 Z.z. Civilný mimosporový poriadok (ďalej len „CMP“), preskúmal napadnuté rozhodnutie podľa zásad uvedených v § 62 a nasl. CMP, bez nariadenia pojednávania podľa § 385 ods. 1 CSP a contrario, pričom dospel k záveru, že odvolanie matky nie je dôvodné.

9. Z obsahu preskúmaného spisu je zrejmé, že rodičia mal. detí žili spoločne v Rakúsku až do dňa 26.06.2022. Matka aj s mal. deťmi odišla na Slovensko k svojej rodine, s čím otec maloletých súhlasil, nakoľko sa malo jednáť len o dočasný pobyt u starých rodičov maloletých detí (prázdniny) a nie o trvalé presťahovanie sa matky aj s mal. deťmi. Matka sa však s mal. deťmi odmietala vrátiť do Rakúska, mala záujem ostať bývať na Slovensku, mal. deti prihlásila k trvalému pobytu na Slovensku. Otec mal. detí však s presťahovaním mal. detí na Slovensko nesúhlasil. Z jeho vyjadrení vyplýva, že s vycestovaním mal. detí na Slovensko súhlasil len z toho dôvodu, že mu matka povedala, že ide aj s mal. deťmi navštíviť starých rodičov maloletých a svoju rodinu na Slovensko (svadba bratranca), teda malo ísť len o dočasné premiestnenie mal. detí. Z tohto dôvodu otec maloletých inicioval konanie o návrat mal. detí v Rakúsku aj na Slovensku.

10. Na Mestskom súde Košice (predtým Okresný súd Košice I) prebieha konanie o návrat mal. detí do krajiny ich obvyklého pobytu - Rakúska, ktoré je vedené pod sp. zn. 20P/77/2022, pričom vo veci samej doposiaľ nebolo rozhodnuté.

11. V konaní o návrat mal. detí do krajiny ich obvyklého pobytu - Rakúska, vedenom na súde na území Rakúska už bolo rozhodnuté, súd rozhodol o navrátení mal. detí na územie Rakúska a o zákaze vycestovať rodičom s deťmi mimo územia Rakúska a odovzdaní pasov mal. detí po návrate do Rakúska. Od 04.03.2023 sa mal deti nachádzajú na území Rakúska.

12. Otec maloletých podal na súde v Rakúsku návrh na rozvod manželstva dňa 13.09.2022, teda deň predtým ako podala návrh na rozvod matka na Okresnom súde Poprad. V Rakúsku prebieha aj konanie o úpravu rodičovských práv a povinností k mal. deťom. Súd na území Rakúska uznal právomoc v konaní o rozvod, (manželstvo navrhovateľky a odporcu už bolo rozvedené), keďže podanie otca (na rakúsky súd) predchádzalo podaniu matky (na slovenský súd). Súd na území Rakúska uznal právomoc aj v konaní o úprave rodičovských práv a povinností, keďže ustálil, že mal. deti majú obvyklý pobyt na území Rakúska a s presťahovaním mal. detí na územie SR nesúhlasili obaja rodičia.

13. Podľa ust. § 2 ods. 1 CMP, na konania podľa tohto zákona sa použijú ustanovenia Civilného sporového poriadku, ak tento zákon neustanovuje inak.

14. Podľa § 9 CSP, ak spor alebo vec nepatrí do právomoci súdu Slovenskej republiky, súd konanie bezodkladne zastaví.

15. Podľa § 161 ods. 1 a 2 CSP, ak tento zákon neustanovuje inak, súd kedykoľvek počas konania prihliada na to, či sú splnené podmienky, za ktorých môže konať a rozhodnúť (ďalej len "procesné podmienky"). Ak ide o nedostatok procesnej podmienky, ktorý nemožno odstrániť, súd konanie zastaví.

16. Podľa čl. 3 Nariadenia Rady (EÚ) 2019/1111 z 25. júna 2019 o právomoci a uznávaní a výkone rozhodnutí v manželských veciach a vo veciach rodičovských práv a povinností a o medzinárodných únosoch detí, vo veciach rozvodu, rozluky alebo anulovania manželstva majú právomoc súdy členského štátu kde mali manželia naposledy obvyklý pobyt, pokiaľ tam jeden z manželov stále býva.

17. Podľa čl. 18 Nariadenia Rady (EÚ) 2019/1111 z 25. júna 2019 o právomoci a uznávaní a výkone rozhodnutí v manželských veciach a vo veciach rodičovských práv a povinností a o medzinárodných únosoch detí, ak sa začalo konanie na súde členského štátu vo veci, v ktorej podľa tohto nariadenia nemá právomoc konať vo veci samej a ktorá patrí podľa tohto nariadenia do právomoci súdu iného členského štátu, súd aj bez návrhu vyhlási, že nemá právomoc.

18. Z obsahu spisu je zrejmé, že obaja manželia spoločne žili až do júna 2022 v Rakúsku, kde aj uzatvorili manželstvo. Obvyklým pobytom oboch manželov bolo teda Rakúsko, pričom minimálne jeden z manželov - odporca (otec maloletých) má aj naďalej obvyklý pobyt v Rakúsku. Navyše, súd na území Rakúska v konaní o rozvod manželstva začal vo veci konať ako prvý, (otec podal návrh na rozvod na súde v Rakúsku dňa 13.09.2022, matka podala návrh na rozvod na Okresnom súde Poprad deň potom, teda 14.09.2022). Súd na území Rakúska uznal svoju právomoc a vo veci konal a manželstvo O. a B. T. rozviedol. S ohľadom na vyššie uvedené má odvolací súd za to, že súd prvej inštancie správne ustálil, že nemá právomoc vo veci rozvodu konať.

19. Vo vzťahu ku konaniu o úprave rodičovských práv a povinností mal. detí odvolací súd uvádza nasledovné.

20. Podľa čl. 7 Nariadenia Rady (EÚ) 2019/1111 z 25. júna 2019 o právomoci a uznávaní a výkone rozhodnutí v manželských veciach a vo veciach rodičovských práv a povinností a o medzinárodných únosoch detí, súdy členského štátu majú právomoc vo veciach rodičovských práv a povinností k dieťaťu, ktoré má obvyklý pobyt v tomto členskom štáte v čase začatia konania.

21. Podľa Najvyššieho súdu SR sa obvyklý pobyt určuje podľa kritérií trvania, pravidelnosti, podmienok a dôvodu fyzickej prítomnosti dieťaťa v danom štáte, pričom sa berú do úvahy miesto a podmienky školskej dochádzky dieťaťa, ako aj rodinné a sociálne väzby v danom štáte. Podľa Generálneho advokáta Súdneho dvora EÚ použitie prídavného mena „obvyklé“ umožňuje jednoducho dospieť k záveru, že bydlisko musí vykazovať určitú stabilitu alebo pravidelnosť a je potrebné chápať ho ako miesto, kde sa skutočne sústreďuje život dotknutého maloletého. Súdny dvor EÚ v rôznych oblastiach vymedzil obvyklý pobyt ako miesto, kde si dotknutá osoba stanovila trvalé alebo zvyčajné centrum svojich záujmov s vôľou zveriť mu stabilný charakter, na účely určenia obvyklého pobytu je dôležité zohľadniť všetky skutkové prvky, ktoré ho tvoria, a najmä skutočné miesto pobytu dotknutej osoby.

22. Aby bolo možné odlišiť obvyklý pobyt od dočasnej prítomnosti, musí mať pobyt v zásade určité trvanie. Nariadenie Rady (EÚ) 2019/1111 v tejto súvislosti nestanovuje minimálnu dĺžku trvania. Otázka, odkedy vykazuje pobyt dostatočne stabilnú povahu, naopak závisí od okolností každej prejednávanej veci. Vek dieťaťa a jeho rodinné a sociálne prostredie môžu mať osobitný význam. Nie je nevyhnutné, aby bol pobyt nepretržitý. Takže dočasná neprítomnosť dieťaťa napríklad počas školských prázdnin nespochybňuje trvalosť obvyklého pobytu.

23. Odvolací súd v prvom rade považuje za potrebné uviesť, že už v svojom predchádzajúcom rozhodnutí č. k. 4CoP/117/2022-184 zo dňa 06.12.2022 uzavrel, že matka neoprávnene premiestnila mal. deti na Slovensko a bez súhlasu otca ich tu zadržavala. Vo vzťahu k odvolacím námietkam odvolací súd osobitne zdôrazňuje, že neoprávneným premiestnením mal. detí odvolací súd nemyslí návštevu starých rodičov maloletých a rodiny matky na Slovensku, tak ako to pôvodne deklarovala matka pred otcom a s čím napokon aj otec mal. detí súhlasil, ale prihlásenie mal. detí k trvalému pobytu na Slovensku a jej zámer s mal. deťmi na Slovensku aj ostať bývať, a to všetko bez súhlasu otca mal. detí. Napokon, aj samotná navrhovateľka v návrhu na rozvod manželstva uviedla, že „Na Slovensko som si prišla oddýchnuť si, aby deti mali aj prázdniny, keďže tu majú starí rodičia dom a záhradu, manžel ma sem priviezol, a ja som mu povedala, že tu budem 2 mesiace a napriek tomu robí každý víkend neskutočne divadlo, po ktorom som sa už rozhodla rozviesť a žiť na Slovensku.“ Aj s ohľadom na uvedené vyjadrenie matky maloletých je zrejmé, že rozhodnutie ostať žiť aj s mal. deťmi na Slovensku, bolo len rozhodnutím samotnej matky a nie spoločným rozhodnutím oboch rodičov mal. detí, či konkludentným súhlasom otca. Pokiaľ matka maloletých poukazuje na Návrh Generálneho advokáta SD EÚ vo veci C-393/18 PPU, odvolací súd má za to, že sa nejedná o skutkovo totožnú ani obdobnú vec, a preto prípadné Návrhy Generálneho advokáta SD EÚ nie je možné aplikovať v tomto konaní.

24. Nakoľko v priebehu konania bolo preukázané, že mal. deti sa narodili v Rakúsku, v Rakúsku strávili celý svoj doterajší život až do júna 2022 a na Slovensko boli premiestnené bez súhlasu oboch rodičov, nie je možné dospieť k inému záveru ako dospel súd prvej inštancie, ktorý vyslovil, že nemá právomoc konať ani vo veci úpravy rodičovských práv a povinností k mal. deťom v dôsledku čoho konanie zastavil.

25. S ohľadom na všetky vyššie uvedené skutočnosti, odvolací súd napadnuté uznesenie postupom podľa ust. § 387 ods. 1 a 2 CSP ako vecne správne potvrdil.

26. O trovách odvolacieho konania, rozhodol odvolací súd v zmysle ust. § 52 CMP tak, že žiadnemu z účastníkov konania náhradu trov nepriznal. Odvolací súd zároveň nevzhladol dôvod, pre ktorý by bolo spravodlivé priznať náhradu trov konania niektorému z účastníkov v zmysle ust. § 55 CMP.

27. Rozhodnutie bolo prijaté senátom odvolacieho súdu v pomere hlasov 3 : 0 (§ 3 ods. 9 zákona číslo 757/2004 Z. z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov § 393 ods. 2 CSP).

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustné odvolanie.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolateľ má právo zvoliť si advokáta a možnosť obrátiť sa na Centrum právnej pomoci (§ 160 ods. 2 CSP).

Podanie vo veci samej urobené v elektronickej podobe bez autorizácie podľa osobitného predpisu treba dodatočne doručiť v listinnej podobe alebo v elektronickej podobe autorizované podľa osobitného predpisu; ak sa dodatočne nedoručí súdu do desiatich dní, na podanie sa neprihliada. Súd na dodatočné doručenie podania nevyzýva (§ 125 ods. 2 CSP).

Dovolateľ musí byť s výnimkou prípadov podľa § 429 ods.2 v dovolacom konaní zastúpený advokátom.

Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).